

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

Č.j.: ZSKR/2024/1197/pta

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU
ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÉ ŠKOLY OSTRAVA – HRABŮVKA,
KRESTOVA 36A, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

OBSAH

1. Identifikační údaje	str. 3
2. Charakteristika školní družiny	str. 4
3. Specifické cíle a kompetence ŠD	str. 4
4. Formy zájmového vzdělávání v ŠD	str. 6
5. Obsah zájmového vzdělávání v ŠD	str. 6
6. Podmínky pro vzdělávání žáků se SVP	str. 8
7. Ekonomické, materiální a personální podmínky v ŠD	str. 8
8. Hygiena a bezpečnost v ŠD	str. 9
9. Pravidla pro vnitřní evaluaci a hodnocení ŠD	str. 9

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školy: Základní škola a mateřská škola Ostrava-Hrabůvka, Krestova 36A, příspěvková organizace

Sídlo školy: Krestova 1387/36A, Ostrava-Hrabůvka, 700 30

Identifikátor školy: 70631743

Resortní identifikátor školy: 600145077

Kontakty: tel: 59 671 32 98 (kancelář ZŠ)
59 671 31 46 (kancelář ŠD)
email: zskrestova@zskrestova.cz
web: www.zskrestova.cz

Ředitelka školy: Mgr. Věra Rymiecová

Žřizovatel školy: Statutární město Ostrava, Městský obvod Ostrava-Jih se sídlem
Horní 3, 700 30 Ostrava-Hrabůvka
právní forma: obec (obecní úřad)
IČ: 00845451

Název vzdělávacího programu ZŠ: Školní vzdělávací program pro základní
vzdělávání „ŠKOLA PRO ŽIVOT“

ŠVP ŠD vypracovala: Bc. Kateřina Brychtová

Spoluautoři a realizátoři: vychovatelky ŠD Krestova

Mgr. Věra Rymiecová
ředitelka školy

2. CHARAKTERISTIKA ŠD (školní družiny)

Zájmové vzdělávání ve školní družině naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání, řídí se zejména prováděcím předpisem ke Školskému zákonu – Vyhláškou č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání v platném znění.

Činnost školní družiny vychází z pedagogiky volného času. Cílem je snaha o vytvoření místa pro aktivní odpočinek dětí po vyučování a zároveň přispět k cílenému ovlivňování jejich volného času. Základním prostředkem činnosti je hra založená na prožitku účastníků, která obohacuje jejich sebepoznávání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce.

3. SPECIFICKÉ CÍLE A KOMPETENCE ŠD

Vycházejí z obecných cílů vzdělávací soustavy § 2 odst. 2 Školského zákona.

Naše cíle jsou:

- Kompenzovat u dětí jednostrannou zátěž během školního vyučování.
- Osvojení si takových názorů, schopností a dovedností, které umožní dětem dobře zvládnout současný i budoucí život.
- Správně motivovat děti nabídkou zájmové činnosti a rozvojem praktických dovedností v různých činnostech je naučit vztahu k vlastnoručně vytvořenému výrobku.
- Využívat dětské zvědavosti k samostatnému myšlení a tvoření vlastních prací (uvědomění si citu k vytvořené věci).
- Vést děti ke schopnosti podřízovat se (dle potřeby) a chápat při tom vzájemné vztahy nadřízenosti a podřízenosti v kolektivu.
- Rozvíjet u dětí kamarádství, vést je ke komunikaci, rozvíjet jejich schopnost respektovat práci a úspěchy vlastní a druhých.
- Využívat poznatky, které děti získaly ve škole a vhodným způsobem na ně navázat ve výchovné činnosti.
- Využívat preventivního programu školy formou sociálních a komunikačních her (správné řešení konfliktních situací).
- Pěstovat základní pohybové dovednosti dětí a jejich schopnosti odpočinku, rekreace a zájmové činnosti.
- Pozorovat přírodu, vést děti k její ochraně, vysvětlovat neznámé a nepochopené pojmy.

Cílem výchovně vzdělávací činnosti je utvářet všestranně a harmonicky rozvinutou tvůrčí osobnost s ohledem na biologický, psychický a sociální rozvoj.

Z hlediska **biologického rozvoje** vychovatelka vede děti:

- k pravidelnému každodennímu cvičení a pohybu zejména na zdravém vzduchu,
- k osvojování, upevňování vědomostí a návyků týkajících se hygieny, ochrany zdraví, předcházení nemocem a úrazům,
- k upevňování návyků správného držení těla a zdokonalování nervosvalové koordinace,
- k odstraňování špatných návyků.

Psychický rozvoj se týká rozvoje rozumového, citového a volního.

V oblasti **rozumového rozvoje** vede vychovatelka děti:

- k využívání poznatků, které děti získaly ve škole i v běžných životních situacích,

- k osvojování přiměřené dovednosti pracovat s knihou a s jinými častěji užívanými informačními pomůckami (mapy, atlasy, encyklopedie, časopisy),
- k rozšiřování, prohlubování a kultivování osobitých zájmů a schopností,
- k pochopení a používání znaků, pomocí kterých lidé komunikují (řeč, gesta, mimika, písmo),
- ke zdokonalení jazykového projevu.

V oblasti **rozvoje citů** vycházíme z předpokladu vytvoření dobrého vztahu mezi vychovatelkou a dětmi.

Vychovatelka vede děti:

- k vytváření kladných citových vztahů k přírodnímu a společenskému prostředí,
- k formování vyšších kladných citů intelektuálních, estetických, morálních,
- ke správnému řešení konfliktních situací, k rovnováze mezi citovou a rozumovou složkou psychiky.

V oblasti **rozvoje vůle** vede vychovatelka děti:

- k potlačování nevhodného impulzivního jednání a k schopnosti jednat v souladu, s požadavkem vychovatelky
- k samostatnému řešení nejrůznějších úkolů a situací,
- k sebeovládání, překonání vnitřní nechuti k činnosti.

Při **uspokojování sociálních potřeb** dětí je nutné přihlížet k jejich individuálním zvláštnostem a sladit je s úkoly výchovy celého oddělení. Z tohoto hlediska vede vychovatelka děti:

- k osvojování běžných společenských zvyklostí a pravidel kulturního chování a jejich uplatnění ve škole, doma i na veřejnosti,
- k uvědomování si svého postavení v různých společenských skupinách,
- k podřizování se zájmům většiny, k chápání potřeby uvědomělé kázně, k pochopení odpovědnosti za její porušení.

Výchovně vzdělávací cíle a záměry vychovatelka uskutečňuje především v praktických činnostech dětí.

Jedná se zejména o tělovýchovnou, estetickou a odpočinkovou zájmovou činnost, kterou plánuje cílevědomě s ohledem k prostorovým a materiálním možnostem ale i k potřebám, přáním a schopnostem kolektivu.

Jednotlivé vzdělávací cíle jsou slučovány do rozvíjených kompetencí, které vybavují žáky činnostně zaměřenými a prakticky využitelnými dovednostmi.

Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou posilovány a rozvíjeny tyto klíčové **kompetence**:

1. kompetence **k učení**
2. kompetence **k řešení problémů**
3. kompetence **komunikativní**
4. kompetence **sociální a personální**
5. kompetence **občanské, činnostní a pracovní**
6. kompetence **k trávení volného času**

4. FORMY ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ V ŠD

- **Pravidelná činnost** je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity zájmového charakteru.
- **Příležitostné akce** přesahují zpravidla rámec jednoho oddělení a nejsou zahrnuty do týdenní skladby činností. Jsou to například divadelní představení, sportovní akce, soutěže apod.
- **Spontánní aktivity** zahrnují každodenní individuální činnosti (hry s hračkami a stavebnicemi), pobytu venku (po organizované části pobytu v družině), spontánní hry v tzv. koncové družině (v době, kdy jsou slučována oddělení).
- **Odpočinkové činnosti** jsou klidové činnosti po obědě, například poslechové činnosti a individuální hry.
- **Příprava na vyučování** zahrnuje především didaktické hry, vypracování domácích úkolů (po dohodě s rodiči) a další činnosti, jimiž upevňujeme a rozšiřujeme poznatky, které žáci získali ve školním vyučování.

5. OBSAH ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ V ŠD

Obsah zájmového vzdělávání vychází z RVP pro I. stupeň základního vzdělávání.

Je sestaven pro jeden vzdělávací cyklus, určen dětem od 1. do 5. třídy a tvořen dle polohy a podmínek školy.

Denní podstatou pedagogické práce ve školní družině je tvořivá improvizace, pružné a citlivé reagování na okamžitou situaci. Snažíme se vnímat celou osobnost žáků a získávat je k aktivní spolupráci. Usilujeme, aby výsledkem byla pohoda a prožitek žáků, jejich zaujetí pro činnost a radostné prožití pobytu ve školní družině.

Veškeré činnosti jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě, aby se zapojovaly do organizace činnosti a přitom pracovaly svým tempem.

Plánování činností vychází z potřeb a zájmu dětí.

ŠVP je otevřený dokument a jeho obsah se může v průběhu roku doplnit nebo upravit.

Obsah zájmového vzdělávání vychází z oblasti RVP pro 1. stupeň základního vzdělávání.

Člověk a jeho svět

1. Místo, kde žijeme

domov: okruh rodiny a jejích členů, organizace života rodiny, zdravé prostředí v rodině, posílení vztahů k rodině, výroba dárků pro členy rodiny, spolupráce s rodinou, Den matek

škola: vstup do školy, bezpečná cesta do školy, okolí školy, školní režim, vytvoření kladného vztahu ke škole

obec: důležité budovy v obci (OÚ, obchody, pošta, knihovna, zdravotní středisko, hasiči), doprava (didaktické hry s dopravními značkami, malování dopravních prostředků, soutěže s dopravní tematikou)

region: činnosti posilující vztah k místním tradicím

naše vlast: besedy o státních svátcích a významných dnech republiky, pojem vlastenectví-národ, Praha-hlavní město a jeho památky

2. Lidé kolem nás

soužití lidí: v rodině, v kolektivu třídy a družiny, v zaměstnání, na ulici, základní komunikace mezi lidmi, jiná kultura – etnika, přijetí Romů a jiných menšin do kolektivu

chování mezi lidmi: pravidla slušného chování (pozdrav, seznamování, podávání ruky, žádost o pomoc, umění sdělit poznatek, schopnost naslouchat, tolerance ve skupině, stolování), principy demokracie (řekni mi svůj názor - budu naslouchat, mám problém - vyslyš mě), základní společenské návyky (utvořit si základní dětskou představu o tom, co je dobře a co špatně, co se smí a co nesmí - nelhat, nebrat cizí věci, neničit věci kolem sebe, neubližovat, neponižovat a neposmívat se druhým), odmítat nežádoucí společenské chování (lež, nespravedlnost, lhovost, agresivita), dodržovat pravidla her a jiných činností (hraj fair play)

právo a spravedlnost: základní lidská práva a práva dětí, s tím související povinnosti

3. Lidé a čas

Správný režim dne při docházce do školy, správné využití volného času, aktivity podle ročních období, měření času, jak se mění lidé (prohlížení vlastních fotografií, vyprávění zajímavých příhod z našeho raného dětství), jak se učili naši rodiče, jak děti pomáhaly doma dříve a dnes? Vybavení domácností dříve a dnes, co se nosilo dříve a co teď?

4. Rozmanitost přírody

Pozorování změn v přírodě, environmentální výchova, podíl na sběru starého papíru a beseda o důležitosti třídění odpadů, práce s přírodním materiálem (využití přírodních materiálů ve výtvarné i pracovní činnosti), pěstitelské práce, chovatelství, práce s odbornou a populárně naučnou literaturou (atlas, encyklopedie, klíče)

5. Člověk a jeho zdraví

Činnosti směřující k průběžné péči o osobní hygienu (návyky péče o pořádek a čistotu prostředí, udržování pořádku v osobních věcech a ve školních potřebách).

Předcházení úrazům (jak vyhledat pomoc, hra s nácvikem telefonického volání, tísňové linky policie, hasičů, záchranné služby), význam otužování.

Pohybové a tělovýchovné aktivity: sportovní hry, drobné pohybové a míčové hry, seznamovací hry a zábavy, hry na sněhu, pouštění draků, hraní kuliček, návštěvy a sledování sportovních soutěží, branné hry.

Lokomoční a jiné činnosti: chůze, běh, skoky a poskoky, hody, lezení.

Zdravotně zaměřené činnosti: vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení.

Smyslové a psychomotorické hry.

6. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Respektujeme individualitu každého žáka a vytváříme prostředí pro jeho všestranný rozvoj.

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost.

Na podmínkách pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami budeme spolupracovat s rodiči a se školou. Asistent pedagoga může poskytovat podporu při vzdělávání žáků ve školní družině.

Při výběru činností ve školní družině bude brán ohled na speciální vzdělávací potřeby.

Pro rozvoj talentovaných jedinců bude nabízet školní družina další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmu.

7. EKONOMICKÉ, MATERIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ PODMÍNKY V ŠD

Ekonomické:

Úplata za účast na zájmovém vzdělávání ŠD je stanovena zřizovatelem školy podle platných předpisů. Podmínky úplaty se řídí §11 vyhlášky č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání v platném znění. Udává se částka za jednoho účastníka ŠD za jeden kalendářní měsíc, kdy je ŠD v provozu. Část těchto finančních prostředků je určena na obnovu a pořízení vhodného vybavení a pomůcek využívaných k zájmovému vzdělávání.

Materiální:

Budova školní družiny se nachází 100m východním směrem od budovy školy. V 1.NP je školní jídelna, 2 šatny žáků a sociální zařízení pro chlapce. V 2.NP je umístěno 5 oddělení, herna, výtvarná třída, šatna a společná šatna pro 2 oddělení, kancelář a sklad ŠD, sociální zařízení pro dívky. Všechna oddělení mají k dispozici stoly a židle přiměřené věku dětí. Místnosti jsou vybaveny koberci v hracím a relaxačním prostoru, stolními hrami, konstruktivními stavebnicemi, časopisy apod.

Pro svou činnost využíváme nejen vlastní prostory, ale také třídy v základní škole umístěné v přízemí na pavilonu B, jež jsou všechny patřičně vybaveny potřebám dětí mladšího školního věku. K oddělením školní družiny náleží vyhovující hygienické zařízení a šatny pro žáky.

K zájmovým a rekreačním činnostem je k dispozici rozlehlá školní zahrada s multifunkčním hřištěm, které je vybaveno herními prvky, altánem a relaxační zónou.

Personální:

Předpoklady pro výkon vychovatelů upravuje zákon 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů. Vychovatelky splňují odbornou kvalifikaci, účastní se dalšího vzdělávání. Jejich pracovní doba a služby jsou rozděleny tak, aby byla zabezpečena maximální bezpečnost účastníků. Počet vychovatelek se odvíjí od počtu oddělení školní družiny.

8. HYGIENA A BEZPEČNOST V ŠD

- Jednotlivá oddělení ŠD se naplňují do počtu max. 30 zapsaných dětí. Oddělení jsou vybavena umyvadly, odpovídajícím osvětlením. Koberce jsou pravidelně vysávány, čištěny a podlahy myté mokrou cestou, místnosti jsou pravidelně větrány okny.
- Vychovatelky sestavují vhodnou strukturu režimu žáků s dostatkem relaxace a aktivního pohybu. Dbají na vhodný stravovací a pitný režim (odpolední svačinu a pití zajišťují rodiče).
- Vychovatelky se snaží vytvářet podmínky pro příznivé sociální klima (respekt k potřebám jedince, věková přiměřenost, motivující hodnocení, ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími sociálně nežádoucími jevy) a spoluúčast žáků na životě družiny.
- Na začátku (i v průběhu) školního roku jsou žáci poučeni o bezpečnosti, chování a společenských normách v ZŠ, ŠD, na školním hřišti, při společných vycházkách a akcích. O poučení je veden záznam v přehledu VVP. V případě úrazu jsou žáci opětovně poučeni o prevenci bezpečnosti.
- Při úrazu vychovatelka poskytne žákovi první pomoc, zajistí ošetření lékařem, úraz zapíše do knihy úrazů a oznámí jej vedení školy a rodičům. Lékárnička pro první pomoc je umístěna v kanceláři ŠD a je přístupna všem oddělením. Telefonní čísla rodičů v případě úrazu jsou uvedena v zápisních lístcích a přehledu VVP.
- Vychovatelky spolupracují s rodiči i třídní učitelkou a bezprostředně reagují na výchovné a jiné problémy.

9. PRAVIDLA PRO VNITŘNÍ EVALUACI A HODNOCENÍ ŠD

Vnitřní evaluace a hodnocení probíhá na úrovni družiny. Provádí je vychovatelka. Analyzuje a vyhodnocuje podmínky i výsledky výchovně vzdělávacího procesu, hodnotí, nakolik jsou naplňovány výchovně vzdělávací cíle. Sleduje individuální rozvoj žáků, jejich individuální pokroky ve výchovně vzdělávacím procesu.

Závěrečné motto:

Výchova dětí je činnost, při níž musíme obětovat čas, abychom ho získali.

Jean Jacques Rousseau

